

**דוח יחס כושר פירעון כלכלי של
הכשרה חברה לביטוח בע"מ**

ליום 31.12.2017

27 בנובמבר, 2018

לכבוד
הדירקטוריון של
הכשרה חברה לבטוח בע"מ

הנדון : בדיקה של יישום הוראות מסוימות של הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון בעניין כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II של חברת הכשרה חברה לביטוח בע"מ (להלן – החברה) ליום 31 בדצמבר, 2017

בדקנו את ההון הנדרש לשמירה על כושר פירעון (להלן - "SCR") ואת ההון הכלכלי של הכשרה חברה לביטוח בע"מ ליום 31 בדצמבר, 2017 (להלן "המידע"), המצורף בזה. הדירקטוריון וההנהלה אחראים להכנה ולהצגה של המידע הערוך בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון בעניין כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II (להלן - "ההוראות") כפי שנכללו בחוזר הממונה מספר 9-1-2017 מתאריך 1 ביוני, 2017. החישובים, התחזיות וההנחות שהיוו בסיס להכנת המידע הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה.

בדיקתנו נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE 3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.

בהתבסס על בדיקת הראיות התומכות בחישובים, בתחזיות ובהנחות, כפי שמוזכר להלן, אשר שימשו את הדירקטוריון וההנהלה של החברה בהכנת המידע, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהתחזיות וההנחות, בכללותן, אינן מהוות בסיס סביר למידע בהתאם להוראות. כמו כן לדעתנו, המידע לרבות אופן קביעת ההנחות והתחזיות הוכנו, מכל הבחינות המהותיות בהתאם להוראות, והוצגו, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם להוראות.

יודגש כי התחזיות וההנחות מבוססות, בעיקרן על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת. נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות. המידע מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים ופעולות ההנהלה שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס למידע. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהמידע, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות במידע.

אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בסעיף 2ג – הערות והבהרות, בדוח יחס כושר הפירעון, בדבר אי הודאות הנגזרת משינויים רגולטורים וחשיפה לתלויות שלא ניתן להעריך את השפעתה על יחס כושר הפירעון.

בכבוד רב,

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

תוכן עניינים

3..... א.רקע ודרישות הגילוי

5..... ב.הגדרות

6..... ג.הערות והבהרות

7..... לוח 1 - יחס כושר פירעון וסף הון

8..... לוח 2 - מאזן כלכלי

10..... לוח 3 - הרכב התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

11..... לוח 5 - הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

13..... לוח 6 - הון נדרש לכושר פירעון (SCR)

14..... לוח 7 - סף הון (MCR)

א. רקע ודרישות הגילוי

1. משטרי ההון החלים על החברה ליום 30 בספטמבר 2018

בחודש יוני 2017 פורסמו הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברות ביטוח מבוסס Solvency II (להלן – "חוזר סולבנסי"), לפיהן חברת ביטוח תקיים משטר כושר פירעון כלכלי בהתאם להוראות כאמור, וזאת מבלי לגרוע מחובתה לקיים את הוראות תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח-1998 (להלן – "תקנות ההון").

בחודש מרס, 2018 פורסם חוזר הכולל הוראות בדבר הון עצמי לכושר פירעון של מבטח (להלן: "חוזר דרישות הון משטר קודם") המחליף את תקנות ההון החל ממועד ביטולן בחודש אפריל 2018. הוראותיו של חוזר דרישות הון משטר קודם תחולנה על חברת ביטוח שאינה כפופה לחוזר סולבנסי וכן על חברת ביטוח הכפופה לחוזר סולבנסי עד קבלת אישור הממונה שבוצעה ביקורת רואה חשבון לראשונה על יישום הוראות חוזר סולבנסי. לפיכך, עד לקבלת אישור הממונה כאמור, על החברה חלות במקביל הוראות חוזר דרישות ההון משטר קודם וחוזר סולבנסי. בדוח זה "חוזר דרישות הון משטר קודם" ו"תקנות ההון" יקראו להלן - "דרישות הון משטר קודם".

2. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II

כאמור לעיל, בחודש יוני 2017 פורסם חוזר סולבנסי שנועד לכוון משטר כושר פירעון חדש לחברות ביטוח בישראל. זאת, בהתבסס על הוראות דירקטיבה המכונה "Solvency II" (להלן – "הדירקטיבה"), שאומצה על ידי האיחוד האירופי ומיושמת החל מינואר 2016 בכל המדינות החברות בו.

הדירקטיבה כוללת בחינה מקיפה של סיכונים להם חשופות חברות ביטוח וסטנדרטים לניהולם ומדידתם, ומבוססת על שלושה נדבכים:

נדבך ראשון כמותי שעניינו יחס כושר פירעון מבוסס סיכון, נדבך שני איכותי, הנוגע לתהליכי בקרה פנימיים, לניהול סיכונים, לממשל תאגידי ולתהליך הערכה עצמי של סיכונים וכושר פירעון (ORSA) ונדבך שלישי הנוגע לקידום משמעת שוק, גילוי ודיווח.

חוזר סולבנסי מבוסס על הנדבך הראשון, תוך התאמה לשוק המקומי והוא מיושם בישראל החל מ-30 ביוני, 2017 על נתוני 31 בדצמבר, 2016. הנדבך הראשון דורש שלחברת ביטוח יהיה הון עצמי שישימש לספיגת הפסדים הנובעים מהתממשותם של סיכונים בלתי צפויים להם החברה חשופה.

ההון העצמי הקיים, לצורך הסולבנסי, יורכב מהון רובד 1 והון רובד 2. הון רובד 1 כולל הון עצמי המחושב באמצעות הערכת שווים של הנכסים וההתחייבויות של חברת ביטוח לפי הוראות החוזר, והון רובד 1 נוסף. הון רובד 1 נוסף והון רובד 2 כוללים מכשירי הון עם מנגנונים לספיגת הפסדים לרבות מכשירי הון משני נחות, הון משני מורכב והון שלישוני אשר הונפקו לפני מועד התחילה. החוזר כולל מגבלות על הרכב הון עצמי לעניין SCR (ראה להלן), כך ששיעור הרכיבים הכלולים בהון רובד 2 לא יעלה על 40% מה- SCR (בתקופת הפריסה, המפורטת להלן - 50% מההון הנדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה).

את ההון הקיים יש להשוות להון הנדרש כאשר קיימות שתי רמות של דרישות הון:

- ההון הנדרש לשמירה על כושר הפירעון של חברת ביטוח (להלן – SCR). ה-SCR רגיש לסיכונים ומבוסס על חישוב צופה פני עתיד של התממשות תרחישים שונים, תוך התחשבות ברמת המתאם של גורמי הסיכון השונים, הכל על בסיס ההנחיות ליישום משטר כושר הפירעון החדש. דרישה זו נועדה להבטיח התערבות מדויקת ועתית של רשויות הפיקוח.

- רמה מינימלית של הון (להלן – MCR או "סף הון").

בהתאם לחוזר סולבנסי, סף ההון יהיה שווה לגבוה שבין סכום ההון הראשוני המינימלי הנדרש לפי "דרישות הון משטר קודם" לבין סכום הנגזר מגובה עתודות ביטוח ופרמיות (כהגדרתן בחוזר סולבנסי) המצוי בטווח שבין 25% לבין 45% מה-SCR.

א. רקע ודרישות הגילוי (המשך)

2. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II (המשך)

חוזר סולבנסי כולל, בין היתר, הוראות מעבר כדלהלן:

א. עמידה בדרישות ההון (SCR)

ההון הנדרש לכושר פירעון של חברת ביטוח בתקופה שתחילתה ביום 30 ביוני, 2017 וסיומה ביום 31 בדצמבר, 2024 (להלן – "תקופת הפריסה") יעלה בהדרגה, ב- 5% כל שנה, החל מ-60% מה- SCR ועד למלוא ה- SCR.

ב. דרישת הון מוקטנת על סוגים מסוימים של השקעות המוחזקות ע"י המבטח בכל מועד דיווח, כאשר דרישה זו תלך ותגדל באופן הדרגתי במשך 7 שנים, החל משנת 2017, עד שדרישת ההון בגין השקעות אלו תגיע לשיעורה המלא.

3. הוראות גילוי ודיווח בקשר לדוח יחס כושר פירעון כלכלי לשנת 2017 ואילך

בחודש דצמבר 2017 פורסם חוזר "מבנה הגילוי הנדרש בדוח התקופתי ובאתר האינטרנט של חברות ביטוח בנושא משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II". בחודש אוגוסט 2018 נשלחו מכתבים למנהלי חברות הביטוח הכוללים הוראות בדבר דחיית דיווח ופרסום תוצאות יחס כושר פירעון כלכלי לשנת 2017 וכן הבהרות לצורך אישור הממונה בדבר ביצוע ביקורת לראשונה על דוח יחס כושר פירעון כלכלי. החוזר על הבהרותיו יכונה להלן "חוזר הגילוי" (והוא מקביל לנדבך השלישי בדירקטיבה האירופאית).

בהתאם לחוזר הגילוי חברת ביטוח תפרסם דוח יחס כושר פירעון כלכלי, בגין נתוני 31 בדצמבר, 2017 באתר האינטרנט של החברה עד ליום 29 בנובמבר, 2018 ובאותו מועד תעביר לממונה קבצי דיווח סולבנסי.

בחוזר הגילוי נקבע, בין היתר, כי דוח יחס כושר פירעון כלכלי בגין נתוני דצמבר 2018 יפורסם באתר האינטרנט של החברה עד 15 ביולי, 2019 ובגין נתוני 30 ביוני, 2019 יפורסם עד 31 בדצמבר, 2019. מכאן ואילך ייכלל דוח יחס כושר פירעון כלכלי בגין נתוני 31 בדצמבר ו- 30 ביוני של כל שנה במסגרת הדוח התקופתי העוקב למועד החישוב. דוח יחס כושר פירעון כלכלי בגין נתוני 31 בדצמבר של כל שנה יבוקר בידי רואה החשבון המבקר של החברה וזאת החל מהדוח על נתוני דצמבר 2018. כמו כן החוזר כולל הוראות בקשר למבנה דוח יחס כושר פירעון כלכלי, אישורו על ידי האורגנים המתאימים בחברה, ביקורתו על ידי רואה החשבון המבקר של החברה ודרישות הגילוי לגביו.

חברת ביטוח שבחרה להקדים את ביצוע הביקורת על נתוני 31 בדצמבר 2017 נדרשת לשלוח לרשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון ("הרשות") לא יאוחר מיום 23 באוגוסט 2018 טיוטה של דוח של רואה חשבון מבקר אודות ממצאים מהותיים שעלו עד אותו מועד וטיוטת מסמכי תיעוד מסוימים.

החברה בחרה להקדים את ביצוע הביקורת וקיבלה, בחודש נובמבר 2018, את אישור הממונה על ביצוע ביקורת לראשונה בגין נתוני 31 בדצמבר 2017.

מידע צופה פני עתיד בדוח

חישובי ההון הכלכלי הקיים וההון הנדרש ("חישוב ההון") מבוססים, בין היתר, על תחזיות והנחות הנשענות, בעיקרן על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת. נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית הדמוגרפית וההתנהגותית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות. ויש לראות בנתונים הכלולים בדוח זה "מידע צופה פני עתיד" כהגדרתו בסעיף 32 לחוק ניירות ערך התשכ"ח-1968.

ב. הגדרות

- אומדן מיטבי (Best Estimate) - צפי של תזרימי המזומנים העתידיים הנובעים מחוזי הביטוח וחוזי ההשקעה במהלך כל תקופת קיומם, ללא מרווחי שמרנות, כשהם מהווים בריבית חסרת סיכון מותאמת.
- ביטוח בריאות ארוך טווח (SLT) - ביטוח בריאות המתנהל בדומה לביטוח חיים.
- ביטוח בריאות קצר טווח (NSLT) - ביטוח בריאות המתנהל בדומה לביטוח כללי.
- דרישת הון בסיסית (BSCR) - סך ההון הנדרש מחברת ביטוח לפני תוספת של סיכון תפעולי והתאמה בגין מיסים נדחים.
- הון נדרש לכושר פירעון (SCR) - סך ההון הנדרש מחברת ביטוח לשמירת כושר הפירעון.
- הון עצמי מוכר - סך הון רוברד 1 והון רוברד 2 של חברת ביטוח, לאחר ניכויים והפחתות בהתאם להוראות חלק ב' בנספח לחוזר הסולבנסי.
- הון רוברד 1 בסיסי - הון עצמי חשבונאי בתוספת השינוי בעודף נכסים על התחייבויות הנובע מפערים בין אופן הערכת הנכסים וההתחייבויות במעבר למאזן כלכלי ובניכוי נכסים בלתי מוכרים ודיבידנד שהוכרז לאחר תאריך הדוח.
- הון רוברד 1 נוסף - שטר הון צמית, מניות בכורה לא צוברות, מכשיר הון ראשוני מורכב, מכשיר הון רוברד 1 נוסף.
- הון רוברד 2 - מכשיר הון רוברד 2, מכשירי הון משני נחות, הון משני מורכב והון שלישוני מורכב – כששוים מוערך לפי הוראות חלק א' בנספח לחוזר הסולבנסי.
- השפעת הפיזור בין רכיבי הסיכון - מתאם בין סיכונים שונים במודל, ככל שיש פיזור בין מגזרי הפעילות בתיק ופיזור בין הסיכונים כך השפעת המתאם גדלה והוא מפחית את סך הסיכון. חישוב השפעת הפיזור נעשה באמצעות נוסחה סטטיסטית.
- יחס כושר פירעון - היחס בין ההון העצמי המוכר לבין ההון הנדרש לכושר פירעון של חברת הביטוח.
- התאמת תרחיש מניות - דרישת הון מוקטנת על סוגי השקעות מסוימים שתגדל בהדרגתיות עד לשנת 2022 כשדרישת ההון בגין השקעות אלו תגיע לשיעורה המלא.
- מאזן כלכלי - מאזן החברה כאשר שווים של הנכסים וההתחייבויות מותאם לפי הוראות חלק א' בנספח לחוזר הסולבנסי.
- מרווח סיכון (RM) - סכום נוסף על האומדן המיטבי המשקף את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת או מבטח משנה ידרשו על מנת לקבל על עצמן את התחייבויות הביטוח של החברה.
- סף הון מינימלי (MCR) - הון מינימלי הנדרש מחברת הביטוח.
- רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP) - הפער בין חישוב אומדן מיטבי במאזן הכלכלי לבין חישוב אומדן מיטבי רעיוני על בסיס סילוק של מרכיבי החיסכון בפוליסה וביטול מלא של כל כיסוי ביטוחי הכלול בפוליסה.
- תקופת פריסה - במסגרת הוראות המעבר ליישום משטר כושר פירעון כלכלי, בשנים 2016 עד 2024, הון נדרש לכושר פירעון (SCR) של חברת הביטוח יעלה בהדרגה מ-60% בשנת 2016 ועד עמידה מלאה בהון נדרש לכושר פירעון (100%) בשנת 2024.

ג. הערות והבהרות1. כללי

דוח יחס כושר הפירעון הכלכלי חושב ונערך בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בעניין כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II כפי שנכללו בחוזר סולבנסי על הבהרותיו.

לצורך חישוב יחס כושר פירעון ליום 31 בדצמבר, 2017 כאמור לעיל, החברה השלימה מספר מחקרים ובחנה מספר סוגיות בקשר להנחות עבור כלל מוצריה לאחר תאריך החתימה על הדוח הכספי ליום 31 בדצמבר, 2017. כתוצאה מכך, בוצעו מספר שינויים בחלק מההנחות אחרי מועד החתימה על הדוח הכספי ליום 31 בדצמבר, 2017. השפעת עדכון ההנחות כאמור על יחס כושר הפירעון של החברה הייתה חיובית. אילולא הייתה החברה מעדכנת את המחקרים כאמור, יחס כושר הפירעון של החברה היה נמוך יותר מהיחס כפי שיצוין להלן.

יודגש כי נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות. החישוב מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים ופעולות ההנהלה שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס לחישוב. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהחישוב, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות בחישוב.

למודל, במתכונתו הנוכחית, רגישות גבוהה מאוד לשינויים במשתני שוק ואחרים ולפיכך מצב ההון המשתקף ממנו עשוי להיות תנודתי מאוד.

2. השפעות עתידיות של מעשי חקיקה ורגולציה הידועים ליום פרסום הדוח

א. תחום הביטוח נתון בשנים האחרונות לשינויים תכופים בהסדרים תחיקתיים ובהוראות רגולטוריות. ראה בקשר לכך חלק ב' בדוח עסקי התאגיד בדוח התקופתי לשנת 2017 ובסעיף 2.1 לדוח הדירקטוריון לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2018.

למעשי החקיקה ולהוראות הרגולציה קיימת השלכה על רווחיות החברה ותזרימי המזומנים שלה וכפועל יוצא על יחס כושר הפירעון הכלכלי.

חישוב יחס כושר הפירעון אינו כולל את כל השפעה האפשרית של מעשי החקיקה האמורים וההוראות הרגולטוריות וכן התפתחויות אחרות שטרם באו לידי ביטוי מעשי בנתונים בפועל, ואשר לגביהן אין בידי החברה נכון למועד זה, יכולת להעריך את כל השפעתן על תוצאותיה העסקיות ועל יחס כושר הפירעון.

ב. בהתאם לחוזר סולבנסי, השווי של ההתחייבויות התלויות במאזן הכלכלי נקבע על פי שווי במאזן החשבונאי בהתאם להוראות תקן בינלאומי לחשבונאות IAS 37. מדידה זו אינה משקפת את ערכן הכלכלי. לא ניתן להעריך השלכות אי הודאות הנגזרת מהחשיפה לתלויות המתוארת בביאור 2 י"ד לדוחות הכספיים לשנת 2017, לרבות השפעתה על הרווחיות העתידית על יחס כושר הפירעון.

לוח 1 - יחס כושר פירעון וסף הון

א. יחס כושר פירעון (SCR)

ליום 31 בדצמבר	
2016	2017
בלתי מבוקר ובלתי סקור	מבוקר (*)
באלפי ש"ח	
800,242	821,057
792,141	734,068
8,101	86,989
101.0%	111.9%

ללא התחשבות בהוראות לתקופת הפריסה ובהתאמת תרחיש מניות:

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון - ראה לוח 5 (**)

הון נדרש לכושר פירעון (SCR) - ראה לוח 6

עודף

יחס כושר פירעון (%)

עמידה באבני דרך בהוראות לתקופת הפריסה ובהתאמת תרחיש מניות:

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון - ראה לוח 5 (**)

הון נדרש לכושר פירעון - ראה לוח 6

עודף

ב. סף ההון (MCR)

ליום 31 בדצמבר	
2016	2017
בלתי מבוקר ובלתי סקור	מבוקר (*)
באלפי ש"ח	
207,146	204,821
583,623	595,522

סף ההון (MCR) - ראה לוח 7.א

הון עצמי לעניין סף ההון - ראה לוח 7.ב

(*) הביקורת נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE 3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.

(**) ביום ה-27 לנובמבר, 2018 אישר דירקטוריון החברה חלוקת דיבידנד בסך של 40 מיליוני ש"ח אשר נכלל כניכוי מההון העצמי.

(***) שינויים בהון העצמי ממועד החישוב:

(א) ביום ה-17 ליולי, 2018 בצעה החברה גיוס הון רובד 2 בסך של כ-103 מיליוני ש"ח.

(ב) ביום ה-1 באוגוסט, 2018 בצעה החברה פדיון של הון רובד 2 של כ-83 מיליוני ש"ח.

בהתחשב בשינויים ההוניים (א) ו-(ב) עד חודש נובמבר, מועד הפרסום לראשונה אודות יחס כושר הפירעון בגין נתוני 31 בדצמבר 2017, עודף ההון היה גדל בכ-20 מיליוני ש"ח לכ-107 מיליוני ש"ח ויחס כושר הפירעון היה עומד על כ-114.6%.

			27 בנובמבר, 2018
דרור קלודה מנהל הסיכונים	שמעון מירון מנהל כללי	אלי אלעזר יו"ר הדירקטוריון	תאריך

לוח 2 - מאזן כלכלי

ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר		הערות	
2016		2017			
מאזן כלכלי	מאזן לפי תקינה חשבונאית	מאזן כלכלי	מאזן לפי תקינה חשבונאית		
בלתי מבוקר ובלתי סקור	מבוקר	מבוקר (*)	מבוקר (*)		
באלפי ש"ח		באלפי ש"ח			
-	63,209	-	80,658	(1)	נכסים: נכסים בלתי מוחשיים
88,804	85,796	79,333	79,333		נכסי מיסים שוטפים
-	309,214	-	353,900	(2)	הוצאות רכישה נדחות
107,558	107,558	113,751	113,751		רכוש קבוע
132,714	132,714	143,680	143,680		נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
508,833	508,833	561,043	561,043		נדל"ן להשקעה - אחר
989,317	1,106,209	1,324,108	1,419,332		נכסי ביטוח משנה
44,752	44,752	45,887	45,887		חייבים ויתרות חובה
5,571,894	5,571,894	8,969,393	8,969,393		השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
1,112,768	1,087,160	1,241,325	1,200,717		השקעות פיננסיות אחרות: נכסי חוב סחירים
392,594	371,326	240,835	228,374	(3)	נכסי חוב שאינם סחירים, למעט אג"ח מיועדות
1,093,491	792,766	1,214,310	825,461	(4)	אג"ח מיועדות
83,399	83,399	82,409	82,409		מניות
25,535	25,535	28,378	28,378		אחרות
2,707,787	2,360,186	2,807,257	2,365,339		סך כל השקעות פיננסיות אחרות מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
103,939	103,939	502,112	502,112		מזומנים ושווי מזומנים אחרים
336,887	336,887	46,914	46,914		נכסים אחרים
265,107	265,107	242,634	242,634		
10,857,592	10,996,298	14,836,112	14,923,976		סך כל הנכסים
6,108,247	6,126,337	9,683,619	9,702,403		סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה

ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר		הערות
2016		2017		
מאזן כלכלי	מאזן לפי תקינה חשבונאית	מאזן כלכלי	מאזן לפי תקינה חשבונאית	
בלתי מבוקר ובלתי סקור	מבוקר	מבוקר (*)	מבוקר (*)	
באלפי ש"ח		באלפי ש"ח		
561,406	367,188	595,590	338,945	הון רובד 1 בסיסי, לפני ניכויים
התחייבויות:				
2,850,278	3,245,487	3,148,447	3,422,168	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
5,535,037	6,081,178	9,024,341	9,639,611	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
546,250	-	553,799	-	(5) מרווח סיכון (RM)
151,608	47,302	176,183	42,860	(6) התחייבויות בגין מסים נדחים, נטו
191,250	211,466	212,361	348,902	(7) זכאים ויתרות זכות
258,048	252,305	269,664	252,824	(8) התחייבויות פיננסיות
763,715	791,372	855,727	878,666	התחייבויות אחרות
<u>10,296,186</u>	<u>10,629,110</u>	<u>14,240,522</u>	<u>14,585,031</u>	סך כל ההתחייבויות
<u>10,857,592</u>	<u>10,996,298</u>	<u>14,836,112</u>	<u>14,923,976</u>	סך כל ההון וההתחייבויות

הערות:

- (1) בהתאם לעקרונות שנקבעו בחוזר סולבנסי - חלק א' פרק 2 סימן א', חברת ביטוח תעריך נכסים בלתי מוחשיים בשווי אפס.
- (2) בהתאם לעקרונות שנקבעו בחוזר סולבנסי - חלק א' פרק 4 סימן ד', סימן משנה 3, הוצאות הרכישה נלקחות בחשבון בחישוב האומדן המיטבי.
- (3) בהתאם לעקרונות שנקבעו בחוזר סולבנסי - חלק א' פרק 1 (א), שווים ההוגן של נכסי חוב בלתי סחירים מחושב לפי מודל המבוסס על היוון תזרימי המזומנים כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי חברה המספקת ציטוט מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים.
- (4) בהתאם לעקרונות שנקבעו בחוזר סולבנסי - חלק א' פרק 2 סימן ה', חברת הביטוח מבצעת התאמה לערכן של אג"ח מיועדות למאזן הכלכלי.
- (5) בהתאם לעקרונות שנקבעו בחוזר סולבנסי - חלק א' פרק 4 סימן ד', סימן משנה 5 (1) סכום נוסף על האומדן המיטבי המשקף את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת או מבטח משנה ידרשו, לצורך קבלת התחייבויות הביטוח של חברת ביטוח, המחושב בהתאם להוראות.
- (6) בהתאם לעקרונות שנקבעו בחוזר סולבנסי - חלק א' פרק 2 סימן ג', החישוב הנו על בסיס ההבדל בין השווי שיוחס לנכסים וההתחייבויות במאזן הכלכלי לבין השווי שמיוחס להם לצרכי מס בהתאם להוראות ההכרה, המדידה וההצגה של תקן חשבונאות בינלאומי 12 (IAS 12).
- (7) בהתאם לעקרונות שנקבעו בחוזר סולבנסי - חלק א' פרק 1 (א), חלק מהיתרות בסעיף זה חושבו בהתאם לעקרונות הכלליים לעניין המאזן הכלכלי.
- (8) בהתאם לעקרונות שנקבעו בחוזר סולבנסי - בכפוף להנחיה חלק א' פרק 3 בשערך ההתחייבויות הפיננסיות לשווי הוגן, לא נלקחו בחשבון שינויים שחלו בסיכון אשראי של החברה אלא רק בגין שינויים בריבית חסרת סיכון. כלומר, ריבית ההיוון הינה ריבית חסרת סיכון בתוספת המרווח ביום ההנפקה.

לוח 3 - הרכב התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

ליום 31 בדצמבר 2017		
אומדן מיטבי (BE) של התחייבויות		
שייר	ביטוח משנה	ברוטו
מבוקר (*)		
באלפי ש"ח		

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה:

860,593	983	861,576	חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)
963,738	1,323,133	2,286,871	חוזי ביטוח כללי וביטוח בריאות קצר טווח (NSLT)
<u>1,824,331</u>	<u>1,324,116</u>	<u>3,148,447</u>	סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
9,024,349	(8)	9,024,341	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה - חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)
<u>10,848,680</u>	<u>1,324,108</u>	<u>12,172,788</u>	סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

ליום 31 בדצמבר 2016		
אומדן מיטבי (BE) של התחייבויות		
שייר	ביטוח משנה	ברוטו
בלתי מבוקר ובלתי סקור		
באלפי ש"ח		

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה:

777,222	(44,265)	732,957	חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)
1,083,732	1,033,588	2,117,320	חוזי ביטוח כללי וביטוח בריאות קצר טווח (NSLT)
<u>1,860,954</u>	<u>989,323</u>	<u>2,850,277</u>	סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
5,535,043	(6)	5,535,037	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה - חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)
<u>7,395,997</u>	<u>989,317</u>	<u>8,385,314</u>	סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

לוח 5 - הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

ליום 31 בדצמבר 2017			
בהתחשב בהוראות בתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות	ללא התחשבות בהוראות בתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות		
	סה"כ	הון רובד 2	הון רובד 1
תרחיש מניות	סה"כ	הון רובד 2	הון רובד 1 בסיסי
מבוקר (*)			
באלפי ש"ח			
865,254	865,254	269,664	595,590
(41,032)	(41,032)	-	(41,032)
(3,165)	(3,165)	(3,165)	-
(38,920)	-	-	-
782,137	821,057	266,499	554,558
	428,361		428,361

הון עצמי ניכויים מהון רובד 1 (א)
הפחתות (ב)
חריגה ממגבלות כמותיות (ג)

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

מתוך זה - סכום רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP) לאחר מס

ליום 31 בדצמבר 2016			
בהתחשב בהוראות בתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות	ללא התחשבות בהוראות בתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות		
	סה"כ	הון רובד 2	הון רובד 1
תרחיש מניות	סה"כ	הון רובד 2	הון רובד 1 בסיסי
בלתי מבוקר ובלתי סקור			
באלפי ש"ח			
819,454	819,454	258,048	561,406
(19,212)	(19,212)	-	(19,212)
-	-	-	-
(27,885)	-	-	-
772,357	800,242	258,048	542,194
	490,338		490,338

הון עצמי ניכויים מהון רובד 1 (א)
הפחתות (ב)
חריגה ממגבלות כמותיות (ג)

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

מתוך זה - סכום רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP) לאחר מס

- (א) **ניכויים מהון רובד 1** - בהתאם להגדרת "הון רובד 1 בסיסי" בנספח לחוזר הסולבנסי, ניכויים אלה כוללים את סכום הנכסים המוחזקים כנגד התחייבויות בשל חווי ביטוח וחויי השקעה שאינם תלויי תשואה בניגוד לתקנות כללי ההשקעה, סכום השקעה עצמית במניות רגילות ודיבידנד שהוכרז לאחר תאריך הדוח.
- (ב) **הפחתות** - בהתאם להוראות פרק 6 בחלק ב' " הוראות לעניין הון עצמי של חברת ביטוח" של חוזר הסולבנסי.
- (ג) **חריגה ממגבלות כמותיות** - בהתאם להוראות פרק 2 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברת ביטוח" של חוזר הסולבנסי.

(ד) הרכב הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון, ללא התחשבות בהוראות בתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות:

ליום 31 בדצמבר		
2016	2017	
בלתי מבוקר ובלתי סקור	מבוקר (*)	
באלפי ש"ח		
542,194	554,558	הון רובד 1:
-	-	הון רובד 1 בסיסי
-	-	הון רובד 1 נוסף:
		מכשירי הון ראשוני מורכב
		סך הון רובד 1 נוסף
542,194	554,558	סך הון רובד 1
-	-	הון רובד 2:
171,866	183,697	מכשירי הון ראשוני מורכב
86,182	82,802	מכשירי הון שלישוני מורכב
-	-	מכשירי הון משני נחות
258,048	266,499	סך הון רובד 2
800,242	821,057	סך הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון ללא התחשבות בהוראות בתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות

לוח 6 - הון נדרש לכושר פירעון (SCR)

ליום 31 בדצמבר	
2016	2017
בלתי מבוקר ובלתי סקור	מבוקר (*)
באלפי ש"ח	
330,689	356,724
64,522	30,120
452,259	376,201
236,344	264,945
331,201	317,347
1,415,015	1,345,337
(543,278)	(517,102)
871,737	828,235
72,012	82,016
(151,608)	(176,183)
792,141	734,068
767,209	700,242
460,325	455,157

הון נדרש בסיסי לכושר פירעון (BSCR):

הון נדרש בשל רכיב סיכון שוק

הון נדרש בשל רכיב סיכון צד נגדי

הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח חיים

הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח בריאות (SLT+NSLT)

הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח כללי

סה"כ

השפעת הפיזור בין רכיבי הסיכון

סה"כ הון נדרש בסיסי לכושר פירעון (BSCR)

הון נדרש בשל סיכון תפעולי

התאמה לספיגת הפסדים בשל מיסים נדחים

סה"כ הון נדרש לכושר פירעון (SCR)

סה"כ הון נדרש לכושר פירעון (SCR) בהתחשב בהתאמת תרחיש מניות

סה"כ הון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה (65% מסה"כ הון נדרש לכושר פירעון (SCR) ובהתאמת תרחיש מניות

לוח 7 - סף הון (MCR)

(א) סף הון (MCR)

ליום 31 בדצמבר	
2016	2017
בלתי מבוקר ובלתי סקור	מבוקר (*)
באלפי ש"ח	
229,752	296,460
115,081	113,789
207,146	204,821
207,146	204,821

סף הון לפי נוסחת MCR
 גבול תחתון (25% מהון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה)
 גבול עליון (45% מהון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה)

סף הון (MCR)

(ב) הון עצמי לעניין סף הון :

ליום 31 בדצמבר 2017		
סה"כ	הון רובד 2	הון רובד 1 בסיסי
מבוקר (*)		
באלפי ש"ח		
821,057	266,499	554,558
(225,535)	(225,535)	-
595,522	40,964	554,558

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון לפי לוח 5
 חריגה ממגבלות כמותיות בשל סף הון (**)
 הון עצמי לעניין סף הון

ליום 31 בדצמבר 2016		
סה"כ	הון רובד 2	הון רובד 1 בסיסי
בלתי מבוקר ובלתי סקור		
אלפי ש"ח		
800,242	258,048	542,194
(216,619)	(216,619)	-
583,623	41,429	542,194

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון לפי לוח 5
 חריגה ממגבלות כמותיות בשל סף הון (**)
 הון עצמי לעניין סף הון

(*) הביקורת נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE 3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.
 (**) בהתאם להוראות פרק 3 בחלק ב' הוראות לעניין הון עצמי של חברת הביטוח בחוזר סולבנסי, הון רובד 2 לא יעלה על 20% מ-MCR.